

DE LA CONVENCIÓ ALS ODS amb ulls d'infant

GUIA
DIDÀCTICA

CICLE MITJÀ DE
PRIMÀRIA (8-10 ANYS)
— IMAGINA, CREA I
IL·LUSTRA

Aquesta guia està organitzada en tres blocs:

Bloc 1. Introducció al programa

- Introducció.
- Objectius del programa.
- Itineraris de participació.
- Proposta artística per al cicle mitjà de primària: “Imagina, crea i il·lustra”.
- Formació associada.

Bloc 2. De la Convenció sobre els Drets de l'Infant als ODS

- Proposta per conèixer la Convenció sobre els Drets de l'Infant i els ODS amb ulls d'infant.

Bloc 3. Creació artística. Una mirada competencial

- Introducció.
- Marc curricular: objectius, competències, continguts, criteris d'avaluació i connexions amb altres àmbits.
- Fases per aprendre creant: indaguem, reflexionem, ideem, ens ho expliquem, produïm, ho mostrem i ho valorem.
- Les rúbriques d'avaluació. Avaluació formadora.

Introducció al programa

1. Introducció al programa

Aquest programa educatiu, impulsat pel **Departament de Promoció de la Infància de l'Ajuntament de Barcelona**, vol donar a conèixer als infants i a la ciutadania en general, els seus drets i la norma que els recull, la **Convenció dels Drets de l'Infant** de 1989.

Aquesta guia pretén facilitar eines que permetin apropar-se a temàtiques socials de l'entorn, vinculades als **objectius de desenvolupament sostenible**, per aprofundir en algun dels seus aspectes, emprant la metodologia artística com a procés d'indagació, construcció de coneixement i **creació plàstica de manera individual o col·lectiva**. **També hi ha la possibilitat de participar, si es vol, en el concurs "Il·lustrem la Convenció dels Drets de l'Infant"**.

L'objectiu final d'aquesta proposta és il·lustrar cinc convencions, que publicarà l'Ajuntament de Barcelona, adreçades als nens i nenes, tenint-ne en compte les necessitats de comprensió. Per això, es prenen com a referència els diferents nivells educatius

La Convenció sobre els Drets de l'Infant va ser aprovada fa més de trenta anys.

Els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides pretenen desenvolupar accions concretes per involucrar tota la ciutadania.

La proposta es concreta en cinc guies de treball adreçades als diferents contextos educatius: centres públics i concertats, d'infantil, primària i secundària obligatòria, ordinària o d'educació especial, així com als espais d'educació no formal de la ciutat.

Les guies recullen diverses activitats artístiques per dur a terme aquest procés de reflexió i creació amb la possibilitat de recórrer tres itineraris diferents que més endavant es detallaran. Tothom podrà participar, segons el seu interès, en l'itinerari inicial, en el d'exposició i en el concurs. L'itinerari de concurs reconeixerà cinc grups, corresponents a educació infantil, cicle inicial, cicle mitjà i cicle superior de primària i ESO. Es publicarà i difondrà la veu dels infants i joves a partir dels treballs reconeguts a l'itinerari de

concurso.

La proposta artística de cada nivell és diferent i el material està disponible per ser consultat i emprat a diferents etapes, com a mètode de treball en altres projectes, per desenvolupar un

projecte de centre transversal, anual, etc. És un programa flexible i adaptable de llarg recorregut.

El pensament visual permet comprendre i interpretar la realitat que els envolta i el **procés de creació artística activa la percepció, l'observació, l'expressió d'emocions i la creació de nous coneixements de forma** individual i col·lectiva, i permet compartir les creacions, les opinions, els resultats, les idees i els judicis basats en el respecte, la diversitat i la pluralitat. El desenvolupament d'una activitat artística com a procés holístic d'aproximació al coneixement porta implícita la mobilització de diversos aprenentatges competencials.

2. Objectius del programa

Aquest programa està orientat a l'assoliment dels objectius següents:

- Donar a conèixer la Convenció sobre els Drets de l'Infant i el seu lligam amb els objectius de desenvolupament sostenible amb els infants com a protagonistes.
- Reflexionar col·lectivament sobre l'impacte que els drets dels infants tenen en la vida de les nenes i els nens amb la finalitat de propiciar activament la seva defensa i construir una mirada crítica i creativa mitjançant el pensament visual i la creació artística.
- Utilitzar el procés artístic com a vehicle d'indagació, reflexió, construcció de coneixement i expressió de les emocions i els pensaments mitjançant l'elaboració de produccions artístiques com a resultat final del procés d'aprenentatge.
- Fomentar la participació, difondre i donar reconeixement en l'àmbit de comunitat educativa, districtes i ciutat dels centres educatius i altres entitats d'educació no formal, donant visibilitat a les produccions artístiques desenvolupades.
- Promoure la competència comunicativa i artística per estimular amb la finalitat de representar de forma creativa idees, emocions, sentiments o vivències, mitjançant les

eines del llenguatge visual i els diferents processos de creació artístics, afavorint el diàleg i la col·laboració entre iguals.

3. Itineraris de participació

El programa parteix de la recerca i la reflexió compartida a l'entorn de la CDI (la Convenció sobre els Drets de l'Infant), els ODS i l'impacte que aquests marcs de referència tenen en la vida quotidiana i l'entorn proper de l'alumnat. Aquesta reflexió es concreta en un procés de treball seqüenciat en sis fases especificades en aquesta guia (indagar, reflexionar, idear, ens ho expliquem, produïm, ho mostrem i ho valorem).

Tal com s'ha comentat anteriorment, el programa ofereix tres graus de participació anomenats itineraris amb objectius específics.

Itinerari	Objectiu	A qui va adreçat
Inicial	<ul style="list-style-type: none"> Indagar i reflexionar sobre la CDI i els ODS mitjançant un mur d'inspiració. 	<ul style="list-style-type: none"> Adreçat a qui vulgui fer un parell de sessions breus al centre sense exposar ni concursar.
Exposició	<ul style="list-style-type: none"> Indagar i reflexionar sobre la CDI i els ODS amb la intenció d'exposar els resultats a la comunicat educativa o al districte. 	<ul style="list-style-type: none"> Adreçat als col·lectius que optin per fer un treball de més sessions amb la voluntat d'exposar els resultats finals. Les propostes de la guia són orientatives i es poden utilitzar de forma flexible.
Concurs	<ul style="list-style-type: none"> Indagar i reflexionar sobre la CDI i els ODS de forma artística amb la voluntat de presentar-se al concurs que té per objecte il·lustrar la Convenció sobre els Drets de l'Infant. 	<ul style="list-style-type: none"> Adreçat als col·lectius que optin per presentar-se al concurs ajustant-se a les bases i indicacions de la guia amb la proposta plàstica de disseny d'il·lustració d'una idea. Participar al concurs no exclou poder exposar els resultats a la comunicat educativa o al districte.

Al llarg del programa es posa l'èmfasi en l'**aprenentatge en acció**, la **participació inclusiva**, la **construcció dialògica**, l'**autoregulació de l'alumnat** en el desenvolupament de projectes personals i col·lectius i el desplegament de diversitat de tècniques expressives i la difusió de les produccions en el mateix centre i el seu entorn.

4. Proposta artística per al cicle superior de primària: "Imagina, crea i il·lustra"

Per a l'itinerari inicial i d'exhibició es pot participar amb una proposta lliure de caràcter bidimensional o tridimensional. L'activitat de creació proposada per participar en el concurs per l'etapa de cicle mitjà de PRIMÀRIA (3r i 4t) es titula "**Imagina, crea i il·lustra**".

La proposta consisteix a seleccionar algun **dret dels infants** reconegut a la CDI i vinculat als **ODS** per il·lustrar la Convenció mitjançant la creació d'una imatge.

Per dur a terme aquesta creació es proposa la tècnica mixta, el collage o el fotocollage pla o volumètric emprant qualsevol tipus de materials i objectes. El resultat final que caldrà lliurar al concurs, en cas de presentar-s'hi, serà una fotografia de qualitat.

5. Formació associada

L'Ajuntament de Barcelona proposarà una formació associada a aquest programa de treball del qual s'informarà al web.

***Bloc 2. De la Convenció sobre
els Drets de l'Infant als ODS***

La Convenció sobre els Drets de l'Infant

La Convenció dels Drets de l'Infant va ser adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989. La Convenció substituïa la Declaració dels Drets dels Infants, del 1959, i adoptava una mirada certament innovadora sobre la infància, ja que passava a considerar els infants, no només com a subjectes de drets, sinó també com a membres actius de la família i la societat, fent especial incidència en la seva capacitat de ser agents de participació en tots els assumptes que els afecten directament. L'infant era considerat una persona digna de drets i de participació pública i no només un subjecte de protecció.

Consta de 54 articles i té tres protocols associats: el primer, referit a la participació dels infants en conflictes armats; el segon, referit a la venda d'infants, la prostitució infantil i l'ús d'infants en la pornografia, i un tercer que fa referència a la possibilitat de presentar denúncies per l'incompliment de la Convenció davant el Comitè dels Drets dels Infants, un cop esgotades les possibilitats de recórrer previstes per la legislació dels Estats.

La Convenció s'articula a partir de quatre grans principis inspiradors:

- No-discriminació.
- Interès superior dels infants en la presa de decisions de les institucions.
- Dret a la vida i al desenvolupament òptim.
- Potenciar i tenir present el punt de vista d'infants i adolescents.

A partir d'aquests principis, la Convenció presenta els drets dels infants, que podem agrupar en sis grans blocs:

- Dret a una vida digna i a un entorn saludable.
- Dret a una educació de qualitat.
- Dret a viure amb la seva família.
- Dret a participar en la vida social, política i cultural.
- Dret a la protecció.
- Dret a rebre informació adequada.

La Convenció va ser ratificada per 196 països, de manera que es va convertir en el tractat de drets humans més ratificat de la història, i va entrar en vigor el 2 de setembre de 1990, ara fa just trenta anys. A partir d'aquell moment, els Estats van anar incorporant elements

fonamentats dels drets dels infants tant en la seva legislació com en les seves polítiques de protecció i participació de la infància, tot i que amb un impacte desigual arreu del món i també en l'interior dels mateixos països.

Podeu trobar el text de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i diverses versions adaptades per a nens i nenes i joves als enllaços següents:

- [Text íntegre.](#)
- [Adaptació per a infants de l'Ajuntament de Barcelona, en motiu del 30è aniversari de la convenció.](#)
- [Versió per a nois i noies de 15 a 18, de Save The Children.](#)
- [Versió resumida d'Amnistia Internacional.](#)

Els objectius de desenvolupament sostenible

El 25 de setembre de 2015 l'Assemblea General de l'ONU va adoptar l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, un nou enfocament de la seva política, d'abast mundial, que vol encaminar la humanitat cap a un futur sostenible. L'Agenda 2030 planteja l'assoliment de 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) que han de garantir una vida sostenible, pacífica, pròspera i equitativa arreu del món per a tothom, ara i en el futur. A la imatge adjunta hi podeu trobar una infografia amb els 17 ODS.

Els estats que subscriuen l'Agenda 2030 es comprometen a orientar les seves polítiques cap a l'assoliment integral d'aquests objectius, que han d'amarar totes les actuacions de tots els àmbits de l'Administració. Tanmateix, els ODS van més enllà i interpel·len el conjunt de la societat perquè els tingui com a referents. Els reptes als quals fan front els ODS són globals i només es poden assolir amb la participació conjunta i compromesa de totes les societats i les persones. És per aquest motiu que donar a conèixer els ODS i aprendre a reflexionar críticament sobre les pròpies actuacions per prendre decisions sobre com cadascú, també infants i joves, poden contribuir-hi és una de les línies prioritàries d'actuació.

La UNESCO ha fet una aposta per a la incorporació dels ODS en tots els àmbits de l'educació, amb la Declaració d'Incheon, i ha fet propostes concretes per a l'educació per als ODS. Podeu trobar-ne més informació a les referències que proposem a continuació:

- [Web de l'ONU de l'Agenda 2030 i els ODS.](#)
- [Educació per als ODS, de la UNESCO.](#) Un document amb propostes de com integrar els ODS en el desplegament del currículum escolar.
- [Els objectius de desenvolupament sostenible 2030 a Barcelona.](#)
- [Objectiu 2030](#), del Canal Super3 i produït pel Departament d'Ensenyament, repassa els 17 ODS amb una mirada propera als infants

De la Convenció sobre els Drets de l'Infant als ODS

Fer efectiu l'exercici dels drets dels infants reconeguts en la Convenció implica generar les condicions socials, ambientals, econòmiques i educatives que ho facin possible. En aquest sentit, els ODS dibuixen un camí d'actuació, ja que proposen 17 eixos en els quals es pot actuar prioritàriament per millorar les condicions esmentades.

Per coherència amb la mateixa Convenció, fora bo, no només donar-la a conèixer a l'alumnat, sinó també aprofitar aquest procés per convertir-lo en agent reflexiu i actiu, posant èmfasi en la participació i la concreció en les actuacions.

És per això que la proposta didàctica que presentem segueix el flux següent:

1. Interrogar-se sobre què són els drets i les convencions internacionals sobre els drets humans.

2. Preguntar-se quin és el grau d'acompliment o vulneració de la Convenció en l'entorn proper i també amb una mirada global.
3. Detectar quines actuacions concretes podrien fer-se per millorar-ne el compliment.
4. Utilitzar els ODS com una guia per a la prioritització i la concreció de les actuacions.
5. Generar un procés artístic que permeti expressar i concretar el procés de reflexió en una producció final.

D'aquesta manera, es proposa un mètode de treball artístic que aquest curs centra la seva temàtica en la Convenció sobre els Drets de l'Infant, però que en altres moments es pot utilitzar per a la reflexió crítica sobre diverses temàtiques, complint el doble objectiu de donar a l'alumnat eines per a l'anàlisi i habilitar-lo per a la participació.

Creació artística
Una mirada competencial

Introducció

Per dur a terme aquest programa es proposa seguir diferents camins en funció de l'itinerari seleccionat.

Itinerari	Què comporta?	Sessions
Inicial	<ul style="list-style-type: none">Inclou la fase 1-2.L'objectiu és reflexionar sobre la CDI i els ODS mitjançant un mur d'inspiració visual.	2-4
Exposició	<ul style="list-style-type: none">Inclou totes les fases del procés de forma molt flexible i l'activitat artística serà lliure en funció del criteri de cada centre i context.L'objectiu és exposar al centre o al districte.	5-8
Concurs	<ul style="list-style-type: none">Inclou totes les fases del procés i es desenvoluparà l'activitat artística proposada a la guia.L'objectiu és presentar el treball a concurs i opcionalment s'exposarà al centre o al districte.	5-8

Activitat de creació artística: Imagina, crea i il·lustra la teva idea.

La proposta consisteix a seleccionar algun **dret dels infants** reconegut a la CDI i vinculat als **ODS** per il·lustrar la Convenció mitjançant la creació d'una imatge.

Per dur a terme aquesta creació es proposa la tècnica mixta, el collage o el fotocollage pla o volumètric emprant qualsevol tipus de materials i objectes. El resultat final que caldrà lliurar al concurs, en cas de presentar-s'hi, serà una fotografia de qualitat.

2. El marc curricular

A continuació, trobareu els objectius d'aprenentatge, competències, continguts clau i específics, criteris d'avaluació i connexions amb altres àmbits de l'activitat "Imagina, crea i il·lustra la teva idea".

Objectius d'aprenentatge

REFLEXIONEM	Observar, comprendre i interpretar de manera reflexiva i crítica l'entorn demostrant sensibilitat vers la realitat social en relació amb la CDI (Convenció dels Drets de l'Infant) i els ODS (objectius de desenvolupament sostenible), com a forma d'enriquiment personal, per tal de fer un creació que il·lustri una idea relacionada amb algun aspecte de la CDI i els ODS amb la finalitat de reflexionar, informar i conscienciar sobre aquests mitjançant el llenguatge visual.
CREAR	Expressar-se plàsticament mostrant les competències comunicatives i expressives adequades amb la finalitat de representar de manera creativa idees, emocions, sentiments o vivències, mitjançant les eines de l'expressió plàstica i dels diferents processos de creació artístics, afavorint el diàleg i la col·laboració.
AUTOREGULAR	Planificar i reflexionar, de manera individual i col·lectiva, sobre el procés de disseny i realització d'una creació plàstica amb uns objectius prefixats, i revisar i valorar en cada fase del projecte l'estat de consecució amb la finalitat de crear una imatge amb la qual reflexionar, informar i conscienciar sobre els drets dels infants i la norma legal que els recull, la CDI.

Competències i continguts de l'àmbit artístic

Dimensió percepció, comprensió i valoració

Competència 2. Utilitzar elements bàsics dels llenguatges visual, corporal i musical i

CC2. Expressió de les idees, les emocions i les experiències que revelen les manifestacions artístiques.

<p>estratègies per comprendre i apreciar les produccions artístiques.</p>	<p>CC6. Propietats dels elements que trobem presents en l'entorn i en les obres artístiques. CC7. Recursos, formes i possibilitats comunicatives dels diferents elements i llenguatges artístics. CC10. Interès, valoració i respecte pel fet artístic i per les produccions artístiques pròpies i alienes.</p>
<p>Competència 4. Comprendre i valorar elements significatius de la contemporaneïtat artística.</p>	<p>CC6. Propietats dels elements que trobem presents en l'entorn i en les obres artístiques. CC7. Recursos, formes i possibilitats comunicatives dels diferents elements i llenguatges artístics.</p>
<p>Dimensió interpretació i producció</p>	
<p>Competència 5. Emprar elements bàsics del llenguatge visual amb tècniques i eines artístiques per expressar-se i comunicar-se.</p>	<p>CC7. Recursos, formes i possibilitats comunicatives dels diferents elements i llenguatges artístics. CC12. Tècniques pròpies dels diferents llenguatges artístics. CC13. Produccions artístiques: plàstiques, musicals i corporals. CC14. Expressió artística d'emocions, experiències, desitjos i valoracions crítiques. CC18. Imaginació i creativitat en l'expressió i comunicació artístiques.</p>
<p>Dimensió imaginació i creativitat</p>	
<p>Competència 8. Improvisar i crear amb elements i recursos bàsics dels diferents llenguatges artístics.</p>	<p>CC7. Recursos, formes i possibilitats comunicatives dels diferents elements i llenguatges artístics. CC12. Tècniques pròpies dels diferents llenguatges artístics. CC13. Produccions artístiques: plàstiques, musicals i corporals. CC17. Planificació dels processos de producció artística.</p>

CC18. Imaginació i creativitat en l'expressió i comunicació artístiques.

Continguts curriculars

1. Producció individual o col·lectiva d'imatges i objectes a partir de materials.
2. Expressió artística d'emocions i experiències.
3. Imaginació i creativitat en l'expressió i comunicació artístiques.
4. Característiques expressives i comunicatives de les produccions plàstiques:
 - 4.1. Elements bàsics i recursos expressius del llenguatge visual: traç, forma, color, textura i volum.
5. Propietats dels elements plàstics que trobem presents en l'entorn i en les obres artístiques.
6. Planificació dels processos de producció artística.
 - 6.1. Fases en la comprensió de les produccions artístiques: escolta i mirada activa, ús dels codis propis de cada llenguatge i incorporació de les vivències personals.
7. Tècniques i procediments propis del llenguatge artístic:
 - 7.1. Tècniques mixtes o experimentals: collage i fotocollage bidimensionals i tridimensionals (creacions amb objectes plans i volumètrics, materials, imatges, elements...).
8. Interès, valoració i respecte pel fet artístic i per les produccions artístiques pròpies i dels altres.

Orientacions per a l'avaluació

- Incorpora la terminologia general o específica del tema.
- Utilitza elements bàsics del llenguatge artísticoplàstic amb una intenció comunicativa.
- Elabora produccions visuals amb la intenció comunicativa d'il·lustrar algun article de la CDI, seguint les fases d'un procés de creació, implicant-se i mobilitzant emocions.
- Té cura dels valors estètics en les seves creacions.
- Argumenta les seves emocions i les seves opinions.
- Utilitza les tècniques artístiques del llenguatge visual de manera original.
- Mostra autonomia i s'autoregula en el procés de treball.
- Mostra satisfacció i gaudeix de les produccions artístiques.
- Mostra interès i respecte per l'aprenentatge, per les persones i els materials.

Competències i continguts de l'àmbit de cultura i valors

Dimensió personal	Continguts clau
<p>Competència 1. Actuar amb autonomia en la presa de decisions i assumir la responsabilitat dels propis actes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sentiments i principis morals. Actituds ètiques. - Responsabilitat i corresponsabilitat. - Gestió de normes i límits. - Habilitat de pensament. - Estratègies per al diàleg.
<p>Competència 3. Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i consolidar el pensament propi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Identificació dels propis prejudicis i estereotips. - Sensibilitat, respecte i tolerància envers els altres i la seva diversitat. - Actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat.
Dimensió interpersonal	Continguts clau
<p>Competència 4. Mostrar actituds de respecte actiu envers les persones, les seves idees, opcions, creences i les cultures que les componen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Drets i deures dels infants i dels adults. - Identificació dels propis prejudicis i estereotips. - Sentiments i principis morals; actituds ètiques.
<p>Competència 5. Aplicar el diàleg com a eina d'entesa i participació en les relacions entre les persones.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Responsabilitat i corresponsabilitat. - Cooperació, solidaritat i altruisme. - Habilitat de pensament. - Estratègies per al diàleg.
<p>Competència 6. Adoptar hàbits d'aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís personal i les actituds de convivència.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sensibilitat, respecte i tolerància envers els altres i la seva diversitat. - Actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat.
Dimensió sociocultural	Continguts clau
<p>Competència 7. Analitzar l'entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Drets i deures dels infants i dels adults. - Sentiments i principis morals; actituds ètiques. - Responsabilitat i corresponsabilitat.

Competència 8. Mostrar actituds de servei i de compromís social, especialment davant les situacions d'injustícia.

- Cooperació, solidaritat i altruisme.
- Hàbits cívics i convivència en els diferents àmbits.
- Sensibilitat, respecte i tolerància envers els altres i la seva diversitat.
- Actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat.
- Causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia social en l'entorn local i en el món.
- Funcionament democràtic.
- Valoració de les informacions dels mitjans de comunicació i les xarxes locals.

Continguts curriculars

Aprendre a ser i a pensar de manera autònoma

- Habilitats de pensament relacionades amb l'ètica.
- Estratègies per al diàleg: l'argumentació, la contraargumentació i les proves.
- Expressió d'opinions i judicis de manera assertiva mitjançant la conversa, la discussió i el debat.
- Actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat.
- Identificació dels propis prejudicis i estereotips.
- Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries.

Aprendre a actuar de manera autònoma i coherent

- Anàlisi de les situacions de l'entorn i de les alternatives que s'hi plantegen.
- Sentiments i principis morals.
- Actituds ètiques.

Aprendre a conviure

- Actituds de cooperació, solidaritat i altruisme.
- Actitud de sensibilitat, respecte i tolerància envers els altres i la seva diversitat.
- Reconeixement de les diferències per raó de naixement, raça, sexe, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social com un element enriquidor de les relacions interpersonals.

- Respecte pels drets i deures dels infants i dels adults.
- Participació democràtica en el funcionament de l'aula i de l'escola.

Aprendre a ser ciutadans responsables en un món global

- Drets i deures individuals i col·lectius recollits en les declaracions universals dels drets humans i dels infants.
- Valoració de la participació com un dret i un deure.
- Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries.
- Valoració de la igualtat de drets d'homes i dones en qualsevol àmbit.
- Identificació i rebuig de les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia social en l'entorn local i en el món.
- Compromís ètic i social.
- Interpretació crítica de la realitat que ens presenten els mitjans de comunicació, inclòs el llenguatge publicitari i les xarxes socials.
- Convivència entre els diversos grups ideològics, culturals i religiosos en els diferents àmbits globals: el poble, el barri, la ciutat, el país, el món...

Criteris d'avaluació

- Argumentar i defensar les pròpies opinions.
- Expressar-se i actuar d'acord amb un pensament ordenat, clar i objectiu.
- Actuar amb creativitat i capacitat crítica.
- Respectar les característiques dels altres i escoltar i respectar les seves opinions.
- Participar amb responsabilitat en la presa de decisions del grup.
- Identificar els valors cívics de la societat democràtica i establir un paral·lelisme amb els mecanismes de participació a l'aula i a l'escola.
- Identificar els drets i els deures més importants que es deriven de les declaracions universals, i les situacions en què es vulneren.

Connexions amb altres àmbits: activitat transversal

A banda de les competències pròpies de l'àmbit artístic, amb aquesta activitat es treballen competències de:

- **L'àmbit lingüístic** (dimensió de comunicació oral).
- **L'àmbit d'educació en valors** (dimensió personal, interpersonal i social).
- **L'àmbit de coneixement del medi** (dimensió ciutadana).

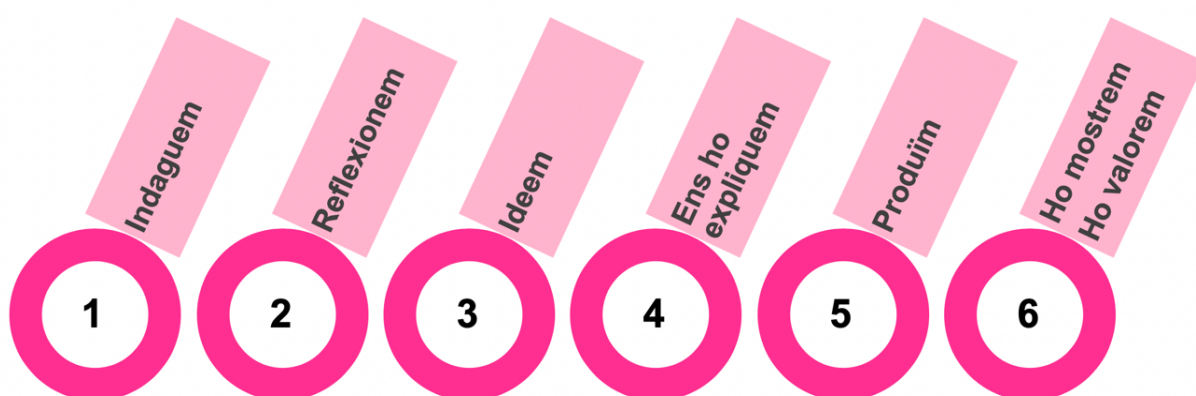
- **L'àmbit d'aprendre a aprendre** (dimensió d'autoconeixement respecte de l'aprenentatge, dimensió d'aprenentatge en grup, dimensió d'actitud positiva envers l'aprenentatge).
- **L'àmbit d'autonomia i iniciativa personal** (dimensió d'autoconcepte, dimensió de creació i realització de projectes personals i col·lectius).

3. Fases per aprendre creant

La metodologia de treball proposada des de l'educació artística té com a objectiu:

Dur a terme el procés de creació artística com a procés d'indagació i construcció de coneixement mitjançant estímuls visuals.

Consta de sis fases diferenciades i seqüencials, que es descriuen a continuació:

A fi de validar la competencialitat del procés, s'han definit uns **indicadors de qualitat** que es mostren vinculats a cada fase.

Indaguem		L'activitat posa en joc aspectes emocionals.	
Reflexionem		L'activitat ajuda a aterrar els nois i noies en el context proper.	
Ideem		Personalització dels aprenentatges mitjançant la diversificació de llenguatges comunicatius i l'elecció del què i el com.	
Ens ho expliquem		Autoregulació mitjançant l'ús de rúbriques.	
Produïm		Heteroregulació mitjançant l'ús de rúbriques.	
Ho mostrem i ho valorem		Socialització. Construcció conjunta del mur de la inspiració i mostra pública del resultat.	
		Temps de treball individual.	
		Temps de treball col·laboratiu.	

1. Indaguem

Parteix **d'indagar** a l'entorn dels coneixements previs a partir de la recerca d'imatges, objectes i materials diversos, és a dir, buscant materials visuals. En aquesta fase:

- Ens aproximem al concepte del dret.
- Indaguem en la Declaració dels Drets Humans i la Convenció sobre els Drets de l'Infant.
- Relacionem el text amb la nostra quotidianitat.
- Per això, demanem als i les participants que portin objectes, notícies, paraules, etc. relacionades amb la CDI i els ODS.

Què?	Pla de diàleg
Com?	Mitjançant plans de diàleg que fomentin les habilitats de pensament que ofereix l'anàlisi del text. Partirem de l'experiència més pròxima i el que coneix l'alumnat per arribar a la conceptualització, al pensament reflexiu nodrit per criteris fermes i a la reformulació del propi pensament i de les accions que se'n deriven.
Per què?	Per sensibilitzar l'alumnat especialment amb aquells drets que no són respectats en el seu entorn més proper, perquè identifiqui comportaments de l'entorn que suposen un abús dels drets propis o dels dels altres. Per formar un alumnat més flexible, raonable, dialogant i reflexiu.

Preguntes per a la indagació i reflexió 1

Sobre els drets...

- Diries que tens drets?
- Per què creus que tens drets?
- Creus que els teus drets són els mateixos que els drets dels altres companys i companyes?
- Creus que els drets dels companys i companyes de l'escola són els mateixos que els dels altres joves o infants del món?
- Diries que els drets dels infants o joves són diferents dels drets dels adults? Què ho fa?
- Creus que és necessari que quedin regulats i es garanteixin?
- Què podria passar si cadascú decidís quins són els seus drets?
- Què podria passar si ho decidís cada país?
- Voldries decidir tu sol quins són els teus drets? Què podria passar si ho fessis?
- Què implica tenir drets? Creus que comporta tenir deures, obligacions, compromisos?
- Els drets es tenen o es mereixen?
- Quins diries que són els teus drets més bàsics?
- Feu una llista dels drets que es van anomenant en el diàleg, amb el nom de qui l'esmenta. (Farem servir la llista en una activitat posterior.)
- Què diries que és un dret?

La conversa intentarà incloure totes les veus i anar posant en relleu les diferències i les desigualtats que es poden produir si no es regulen els drets, la vulnerabilitat de l'ésser humà en algunes situacions i circumstàncies i la responsabilitat col·lectiva envers aquest fet. Les expressions de violència, pobresa, fam o explotació poden anar apareixent a la conversa i el facilitador pot dirigir aquests temes cap a l'entorn més proper i la realitat social de l'alumnat.

Preguntes per a la indagació i reflexió 2

Sobre la Convenció...

- Compartiu els fets i circumstàncies històriques que van determinar la necessitat dels drets humans i els drets de l'infant.
- Creus que la Declaració dels Drets Humans i la Convenció sobre els Drets de l'Infant són gaire diferents? Quines semblances i diferències hi trobes?
- Creus que hi ha estats que respecten més la Convenció dels Drets de l'Infant i n'hi ha que menys? De què depèn?
- Fins a quin punt creus que l'Estat que et representa està compromès amb els drets dels infants?
- Què hi podem fer com a col·lectiu per reivindicar aquests drets i enfortir el compromís?
- Què hi pots fer tu individualment?

La conversa intentarà incloure totes les veus i anar posant en relleu les diferències i les desigualtats entre Estats pel que fa als compromisos amb els drets humans. Des del compromís dels Estats que ratifiquen la Convenció o no anirem centrant la conversa cap als compromisos que hi tenim com a societat d'un Estat, com a col·lectiu d'escola i com a individus.

La Convenció sobre els Drets de l'Infant és el primer tractat internacional que reconeix els drets i obligacions dels infants.

- ♥ Es consideren infants totes aquelles persones menors de 18 anys.
- ♥ La Convenció sobre els Drets de l'Infant, aprovada per l'Assemblea de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, ofereix una nova visió dels infants.
- ♥ Els considera com a persones que formen part d'una família i d'una comunitat amb drets i responsabilitats adients a la seva edat.
- ♥ Els estats signants de la Convenció es comprometen a donar-la a conèixer dins el seu territori, a definir polítiques que defensin els interessos dels infants, i a emprendre accions per fer-les complir.
- ♥ És el tractat de drets humans més ratificat de la història, amb 196 països.
- ♥ Els 54 articles de la Convenció defineixen com a principis bàsics: el dret a una vida digna, el respecte a les opinions i punts de vista dels infants, la no discriminació per raons de raça, religió, llengua o cultura i l'interès superior de l'infant.
- ♥ El Consell de Ministres de l'Estat Espanyol va aprovar el 24 de febrer 2014 la signatura del III Protocol Facultatiu de la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides que va entrar en vigor el 14 d'abril de 2014.

Novembre de 2019

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Prote

Ajuntament de Barcelona

① Dret a una vida digna i un entorn saludable

- ♥ Els infants tenen dret a la vida i a tenir un nom, una identitat i una nacionalitat.
- ♥ Els infants tenen dret a ser alimentats, rebre assistència mèdica, viure en un entorn saludable i disposar de tot allò que els assegurï una vida digna que garanteixi el seu desenvolupament físic, mental, espiritual i social.
- ♥ Han de rebre una atenció especial si han estat abandonats o maltractats, per ajudar-los en la seva reinserció social.

② Dret a una educació de qualitat

- ♥ L'educació ha d'ajudar l'infant a desenvolupar al màxim els seus talents i habilitats.
- ♥ Ha de formar-lo en el respecte a la família, a la pròpia identitat cultural i als valors del país on viu.
- ♥ L'educació ha de promoure una cultura de la pau, de tolerància envers altres persones i de respecte pel medi ambient.
- ♥ L'estat ha de garantir almenys l'educació primària gratuïta i obligatòria.
- ♥ L'infant té dret a descansar, a jugar i a practicar activitats artístiques i culturals.
- ♥ Els infants amb discapacitats han de rebre una educació i unes atencions especials.

③ Dret a viure amb la seva família

- ♥ El millor per a un infant es créixer en una família.
- ♥ El govern d'un país ha de donar ajudes a les famílies que no puguin mantenir els seus fills.
- ♥ Si la família viu en un altre país, l'infant té dret a anar-se'n amb ella. Si el pare i la mare o les persones que ostenten la tutela viuen en llocs diferents, té dret a tenir contactes amb totes elles.
- ♥ Els infants no poden ser retinguts o traslladats de forma il·lícita fora del seu país, ja sigui per la seva família o per altres persones.

④ Dret a participar en la vida social, política i cultural

- ♥ Els infants tenen dret a manifestar les seves opinions sobre qualsevol tema que els afecti, i a ser escoltats per les persones adultes.
- ♥ Han de poder expressar les seves creences, culturals o religioses, respectant sempre les de les altres persones.
- ♥ Tenen dret a participar en programes culturals i socials.
- ♥ Els infants poden reunir-se i crear associacions sempre que no ofenguin o perjudiquin altres persones.

⑤ Dret a protecció

- ♥ Si un infant no té família, el govern ha de procurar-li un lloc on estigui segur i ben cuidat, i on es respecti el seu origen cultural.
- ♥ Ningú pot maltractar un infant.
- ♥ L'infant només pot treballar en feines que corresponguin a la seva edat i que no perjudiquin la seva salut o educació.
- ♥ Té dret a que es respecti la seva vida privada: ningú no pot entrar a casa seva ni donar informació sobre ell o la seva família sense permís.
- ♥ En cas d'acolliment o d'internament ha de rebre la millor atenció.
- ♥ No es pot obligar els infants menors de 15 anys a anar a la guerra.
- ♥ En cas que se l'acusi d'algun delicte, l'infant té dret a un judici just i a que es tingui en compte la seva edat.

⑥ Dret a rebre informació adequada

- ♥ Els estats vetllaran perquè els mitjans de comunicació ofereixin continguts que promoguin i respectin el benestar moral i social dels infants.
- ♥ També encoratjaran la producció i difusió de llibres infantils.

Aquest text ha estat elaborat amb la col·laboració de l'Associació Lectura Fàcil per tal de facilitar la seva comprensió.

Preguntes per a la indagació i reflexió 3

Sobre el text de la Convenció sobre els Drets de l'Infant...

- Llegiu conjuntament el text de la convenció.
- Recupereu la llista de drets que ha sortit del pla de diàleg 1, sobre els drets.
- A partir dels sis grups de drets que mostra el text, intenteu ordenar els drets que heu llistat individualment.
- Cadascú inclourà el dret que ha esmentat en el grup que creu que li escau.
- Podeu incloure'ls en aquests grans grups?
- Quins altres drets hi afegiríeu?
- Què us fa pensar i descobrir el text que no teníeu present?
- Hi ha algun dret que creieu que es respecta més o menys que un altre en el vostre entorn social? Quin? Podeu exemplificar-ho amb alguna situació?
- Quines accions creieu que podríeu acordar i emprendre per garantir-lo?
- Creieu que hi ha algun dret que de vegades no es respecta en el vostre centre escolar? Quin? Podeu exemplificar-ho amb alguna situació?
- Quines accions creieu que podríeu acordar i emprendre per garantir-lo?

Caldrà que la conversa inclogui totes les veus, recollint tots els drets individuals que s'han posat de manifest a la primera part del diàleg. És important que tots els drets que l'alumnat reconeix com a propis i essencials es posin de manifest en aquesta activitat i cada alumne o alumna pugui incloure'l o no en un dels grups que presenta el text.

Preguntes per a la indagació i reflexió 4

Sobre els objectius de desenvolupament sostenible...

- Compartiu la imatge dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS), feu-ne una lectura conjunta i contextualitzeu-los.
- Recupereu la llista d'accions que havíeu elaborat a la pauta de diàleg 3.
- Cap a la consecució de quin o quins dels ODS permet avançar cadascuna de les accions?
- En el vostre entorn, quin o quins dels ODS s'haurien de prioritzar?
- Coneixeu organitzacions o associacions del vostre entorn que estiguin implicades en l'assoliment d'algun dels ODS?
- I vosaltres, què creieu que podríeu fer per ajudar a la consecució d'aquests ODS que creieu prioritaris al vostre entorn immediat?

Caldrà que la conversa inclogui totes les veus, recollint tots els drets individuals que s'han posat de manifest a la primera part del diàleg. Tot i que la finalitat és només exploratòria, convé destacar que és des de les accions que es duen a terme en tots els àmbits (individuals, associatius, públics) que s'avança en la consecució dels ODS i que aquests ajuden a generar les condicions per avançar en l'assoliment dels drets que proposa la Convenció.

2. Reflexionem

Comencem el temps de **reflexionar** mitjançant la construcció col·laborativa d'un **mur d'inspiració** amb tot el material recol·lectat pels infants i docents.

Un **mur d'inspiració** és una superfície (paret, terra, cartolina, paper d'emballatge, vidre de la classe...) on, entre tots i totes, anem afegint els objectes recol·lectats a la fase d'indagació (imatges, paraules, notícies, colors, textures...) que reflecteixin els nostres pensaments i idees sobre el tema treballat.

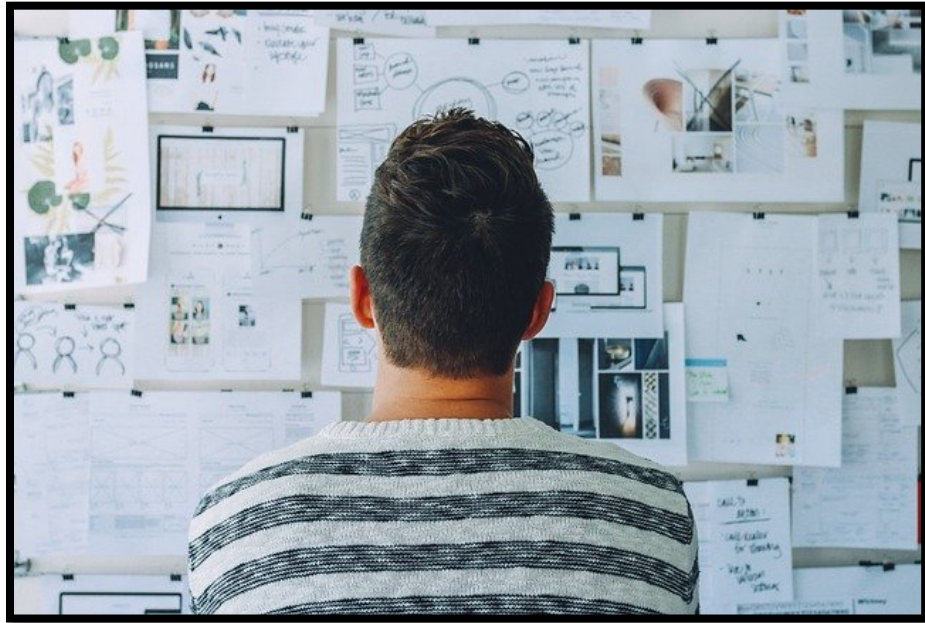
L'objectiu de la construcció del mur d'inspiració és fer aflorar el coneixement personal i col·lectiu, connectar-lo i jerarquitzar-lo, mitjançant l'expressió artística com a vehicle de reflexió.

Dedicarem temps a unir amb línies (cordill, llapis, etc.) els materials aportats, buscant nous significats. Mentre es va construint el mur col·lectiu, és important que la persona dinamitzadora de l'activitat (per exemple, el o la docent) vagi fent preguntes productives i obertes.

Les preguntes productives i obertes són aquelles que comencen, per exemple, amb un: com, què passaria si, podríem...

Aquesta construcció i aquest diàleg promouran el conflicte cognitiu que farà cercar noves relacions i construir coneixement.

El **mur d'inspiració** ja és, en si, una producció visual que pot tenir entitat per si sola si es tenen presents criteris d'organització visual, estètics i comunicatius.

Exemples de mur d'inspiració.

3. Ideem

En aquesta fase, un cop treballats la CDI i els ODS amb el mur d'inspiració:

- Es presenta l'activitat artística lliure (en el cas que no es presenti a concurs) o l'activitat d'il·lustració d'una idea per a concurs.
- Es construeixen, es consensuen o s'expliquen les rúbriques d'avaluació.
- Es decideixen les agrupacions de treball (individual, parelles, equip...) i la temporització.
- S'expliquen els conceptes bàsics per emprar en l'activitat creativa seleccionada.

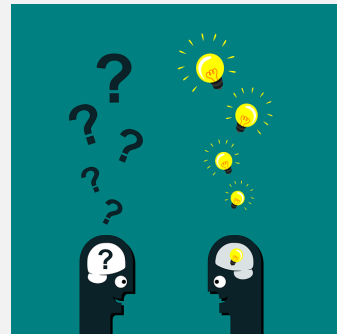
Què?	Representació d'un dret reconegut a la Convenció i vinculat als ODS.
Com?	Mitjançant la tècnica mixta, el collage o el fotocollage pla o volumètric emprant qualsevol tipus de materials i objectes.
Per què?	Per il·lustrar la CDI.

- Per començar a treballar, es recomana concretar la idea que es vol il·lustrar amb una petita frase que la reflecteixi.
- A continuació es realitzen els esbossos per tal d'explorar diferents possibilitats.

Conceptes bàsics

2. Què és la creativitat i com podem afavorir-ne el creixement?

Actualment, la neurociència i altres estudis estan demostrant que la **creativitat** està relacionada amb la intel·ligència. El Dr. José Antonio Marina ha estudiat en profunditat els processos que intervenen en l'aprenentatge i l'educació i, avalat per estudis científics, explica que **la creativitat és un hàbit que s'aprèn per l'automatització de processos més bàsics del cervell**. Crear és l'acte i la creativitat és l'hàbit de crear, la capacitat, la competència.

El Dr. Marina descriu també el funcionament de la **intel·ligència creadora** i explica com l'acte de crear, a banda de produir novetats valuoses, ha de tenir **originalitat** i qualitats com ara **l'eficàcia, la bellesa o la utilitat**. L'activitat creadora consisteix a inventar novetats, i **la imaginació és l'encarregada d'inventar imatges**. En aquesta línia, el Dr. David Bueno explica els processos mentals de la motivació i la creativitat, així com la **importància de la plàstica en l'educació dels infants**. Diu que la **manipulació manual fina** repercuteix positivament sobre les zones que controlen el llenguatge, i que veure i generar art activa àmplies zones del cervell i afavoreix nombrosos processos cognitius.

Per potenciar la creativitat dels nostres infants és necessari que automatitzin processos relacionats amb el llenguatge artístic i per això podem incidir en els aspectes següents:

- L'observació d'imatges i les relacions d'aspectes de les mateixes a partir de preguntes guiades.
- La mirada activa i la participació diversa.
- La proposta de reptes que impliquin la manipulació, l'experimentació i la creació.
- La realització de projectes diferents i motivadors.
- La valoració positiva de les idees i l'ajuda per dur-les a terme de manera visual en aquest cas.
- Etcètera.

3. Quines propietats dels elements plàstics que trobem presents en l'entorn i en les obres artístiques m'interessen? Quins objectes poden ser interessants per construir imatges i per què?

La capacitat imaginativa que tenim per fer associacions d'idees i crear noves realitats és impressionant, només cal activar-la. Qualsevol objecte observat des d'una nova perspectiva o amb una premissa diferent pot donar peu a una nova realitat.

Quan activem la creativitat, un tap de suro pot prendre molts significats diferents, perquè posem en marxa el pensament simbòlic i metafòric.

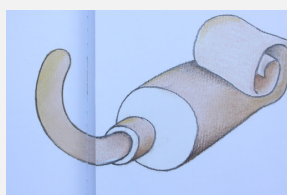
En termes generals, podem realitzar dos processos: a partir de la idea cerquem objectes o, a partir dels objectes, cerquem les idees. Ambdós processos són complementaris i sovint simultanis.

Els objectes és millor que siguin petits per facilitar la feina i amb la idea de reutilitzar, ja que no caldrà ni que els modifiquem en molts casos.

Algunes referències artístiques interessants per potenciar la creativitat i motivar els infants són les següents:

Christian
Voltz

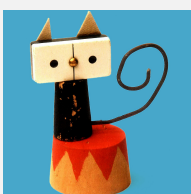
Josse Gofin

Chema
Madoz

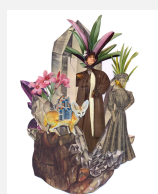
Alexander Calder

Isidro
Ferrer

Joan Brossa

Aurora
Gorrion

Estrellita Caracol

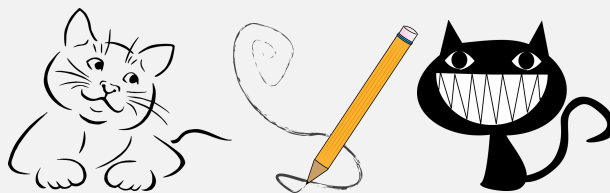
Imatges extretes de la xarxa a mode d'exemple. La referència als webs dels autors i les autores es troba al final de la secció.

3. Com utilitzar els elements del llenguatge visual i plàstic (traç, forma, color, textura i volum) com a recurs expressiu?

Cal tenir presents els elements del llenguatge visual i plàstic per crear una imatge que il·lustri de manera inequívoca i eficient un dels drets recollit a la Convenció.

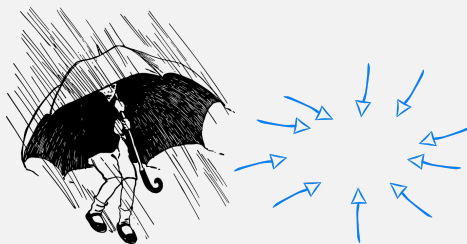
De tots ells, es tindran en consideració el **traç**, la **forma**, el **color**, la **textura** i el **volum**.

El **traç** és l'expressivitat de la línia que ens permet comunicar sensacions. Un traç angulós transmet unes sensacions diferents que un altre amb predomini de corbes.

Tanmateix, el gruix del traç ens ajudarà a donar rellevància a l'element que es vulgui destacar més de la imatge, ja que aquest atrau l'atenció de la mirada.

Finalment, la direcció del traç també ens pot ajudar a explicar el moviment.

La forma és l'aparença externa d'un element, el conjunt de línies i superfícies que en determinen el contorn.

Les formes poden ser:

- Regulars i irregulars
- Bidimensionals o tridimensionals
- Orgàniques o geomètriques
- Naturals o artificials
- Figuratives o abstractes...

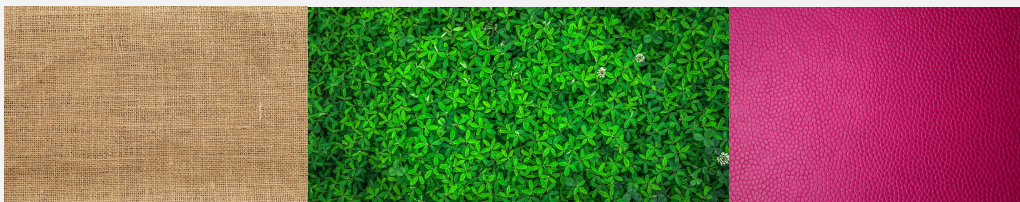
A l'hora d'escollir la tipologia tindrem presents les seves característiques en funció del què vulguem transmetre. Per exemple, les formes geomètriques ens donen menys detalls i calidesa però són més fàcils de recordar i reproduir.

El color té importància perquè ens transmet sensacions i emocions. Per tant, quan elaborem una creació plàstica, és bàsic escollir-lo en funció de les nostres intencions comunicatives.

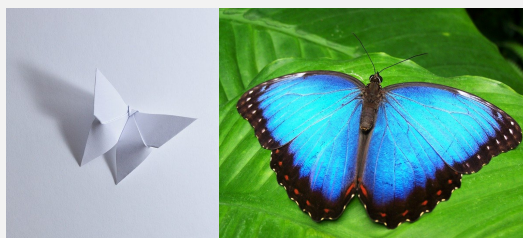
En termes generals, els colors freds transmeten sensacions més serioses, tristes — a vegades— o profundes. Els colors càlids són més propers i alegres. Tot i això, el simbolisme del color és molt divers i està molt lligat a cada societat i cultura.

La **textura** és un altre dels elements que cal tenir en compte en el moment de fer una creació. Aquesta és una qualitat dels materials que ens indica com estan situades les partícules en superfície. Es pot considerar la textura com una característica dels objectes que és tàctil, visual o totes dues alhora. La tàctil es reconeix tant amb el tacte com visualment, mentre que l'òptica només amb la vista. Les textures també generen sensacions de calidesa, tristor, duresa...

El **volum** és el darrer dels recursos expressius que es recull per treballar en aquesta activitat. El volum és l'espai que ocupa un cos. El volum pot ser natural o artificial, en cas de ser resultat de la intervenció humana.

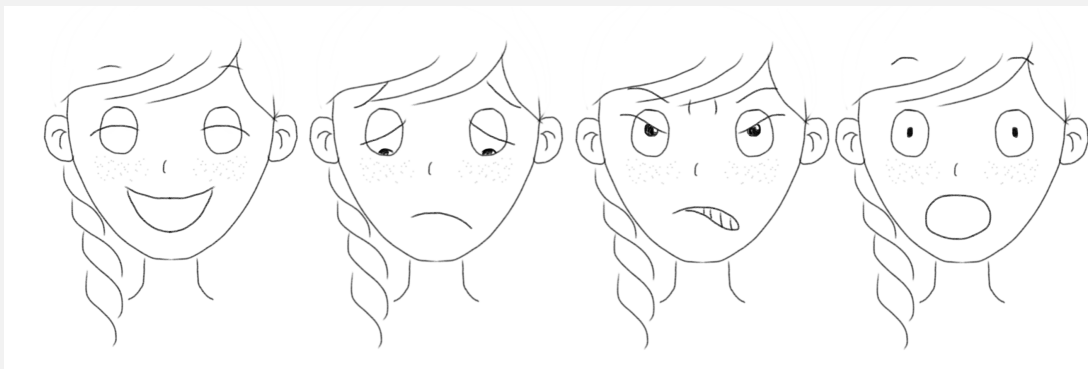

4. Com expressar emocions amb el cos i la cara d'un personatge

Tant el nostre cos com la cara expressen les nostres emocions i quan creen un personatge, hem de reproduir-les per tal de poder entendre el que vol transmetre.

Els **recursos** per representar les expressions de la cara s'estableixen seguint uns **critèris acceptats** per tothom basats en la nostra cultura i característiques. Les **expressions facials** es mostren bàsicament amb la boca, els ulls i les celles.

- Alegria - Direcció ascendent dels trets de la cara.
- Por / pànic - Ulls desorbitats. Boca molt oberta. Celles aixecades.
- Sorpresa - Trets arrodonits: ulls i boca oberts. Celles arquejades.
- Tristesa - Direcció descendent dels trets de la cara.
- Superioritat - Els ulls tendeixen a tancar-se. Els trets de la cara es corben en sentit descendent.
- Serenitat - Trets amb tendència a l'horitzontalitat. Expressió neutra.

El nostre cos expressa emocions i **estats d'ànim**. Les expressions corporals s'han de treballar amb l'**estructura** del moviment del cos.

5. Com es pot experimentar amb imatges i objectes per aconseguir una il·lustració?

L'experimentació plàstica comença amb la recollida d'objectes, materials, imatges, paraules escrites, retalls de papers... Aquest primer pas requereix una **mirada activa** per **recollir** elements **a partir de l'observació i el diàleg amb les vivències personals**. És el moment en què es comença a construir una narració, respecte de la idea que es vol comunicar, mitjançant el suport de recursos de formats diferents que involucren diferents sentits. Cada objecte seleccionat té una **càrrega simbòlica personal i intransferible**.

Un cop feta la selecció es pot començar a col·locar els objectes davant, escollir un fons, i començar a disposar-los de maneres diferents, a partir de les **experiències personals i els significats personals**.

En aquest moment és indicat emprar preguntes guia, individualment o en parelles, incorporant **l'escolta i la mirada activa**, a fi de començar a construir significats.

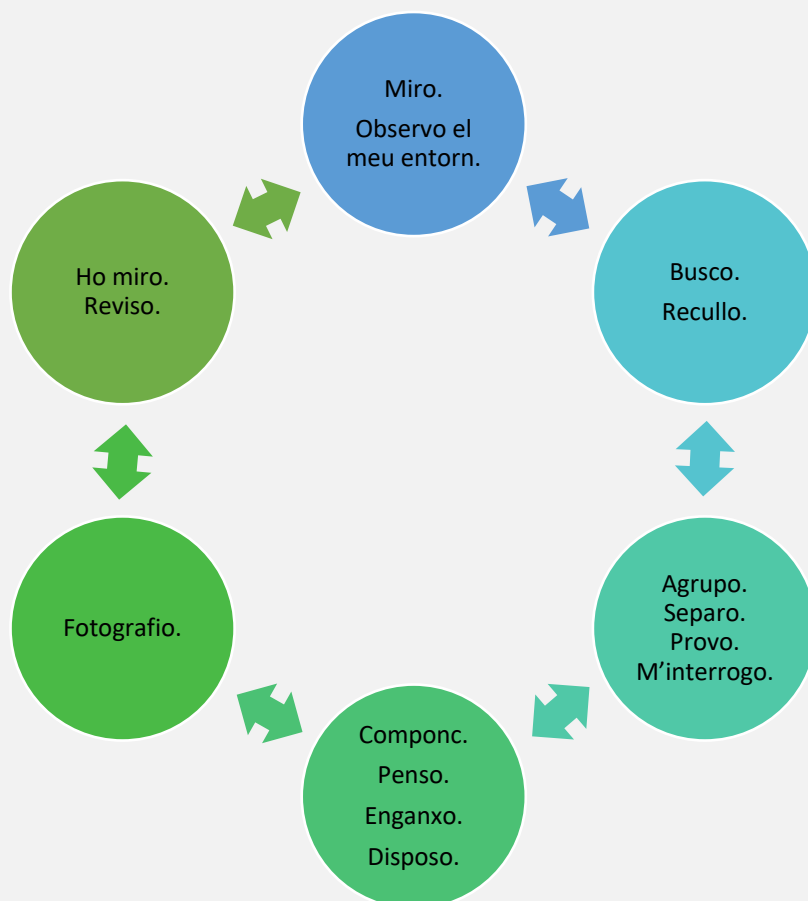
Aquestes podrien ser:

- Què podria ser si...?
- Què semblaria si... ?
- Si ho poso a l'inrevés... ? Si canvio el colors del paper del fons... ?
- Què tenen d'igual i diferent els objectes?
- Què sembla això... ?
- Si en trec alguna cosa, què passa?
- Si li pregunto algú que no sap quin dret estic representant, aquest em dirà quin és?

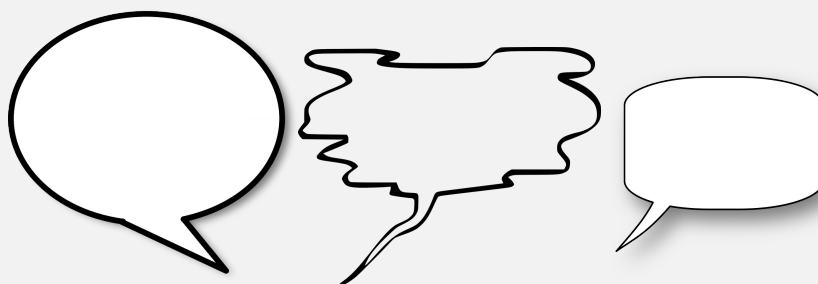

6. Quin procés he de seguir per fer un treball així?

Un cop iniciem el procés de creació, incorporem **els codis propis de l'àrea mitjançant una seqüència de treball que és cíclica i orientadora**, i que requereix temps per entrenar els **continguts de caràcter projectual**.

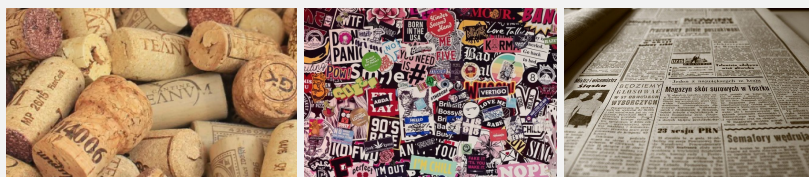

En tot moment convé que sigui un procés dialogat amb un mateix i amb els altres. Mitjançant la manipulació i el mecanisme de narrar fem aflorar decisions que podem transitar col·lectivament.

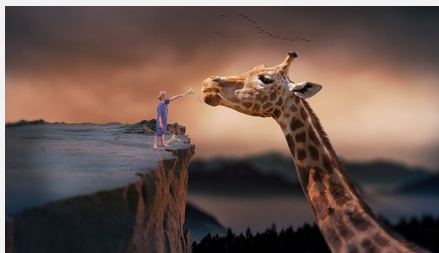
8. Idees per fer un collage, fotocollage, assemblatge, tècnica mixta o experimental...

Per fer un collage o fotocollage és important tenir molt de material per emprar i molta creativitat. És interessant disposar a l'aula de cassetes amb materials per reutilitzar: des de retalls de papers i cartolines (bocins de papers de regal, d'etiquetes, de revistes, de diaris...) a materials diversos com ara botons, taps, clips... qualsevol objecte o element al qual puguem donar un altre ús. En definitiva, tot el que puguem tenir emmagatzemat, però ben endreçat, es convertirà en una font d'inspiració.

Alguns aspectes interessants per crear una imatge poden ser, per exemple:

- **Els jocs d'escala:** Quan canviem les mides relatives dels objectes entre si. Per exemple, podem posar una persona de la mateixa mida que un cargol.

- **El contrast entre figura i fons:** Quan dissenyem un fons amb un estil i destaquem un element de manera molt rellevant. Per exemple, podem posar un fons en una tonalitat o en blanc i negre, i l'element principal en color.
- **L'element sorpresa:** Quan juguem a la descoberta i fem que l'observador hagi de mirar dos cops la imatge per copsar el nostre element dissonant entre la resta. Per exemple, una multitud de persones i un animal disfressat enmig.
- **Les textures amb papers:** Quan combinem diferents estampacions, impressions, tonalitats i tipus de papers, el resultat és molt enriquidor per a la imatge. Per exemple, quan emprem paper de diari imprès per representar un vestit, l'etiqueta d'un pot de melmelada per fer de maleta o l'adhesiu d'una fruita per fer un globus.

- **L'harmonia cromàtica:** Quan juguem a utilitzar objectes i retalls d'una mateixa gamma, el resultat és sempre molt atractiu, ja que es produeix una harmonia cromàtica que ens transmet molta satisfacció. Per exemple, de la gamma càlida, freda, monocromàtica de verds, marrons, ocres, etcètera. Per destacar figures ho fariem amb els perfils, el blanc o el negre. De la mateixa manera, es pot jugar amb el contrast cromàtic, si es vol cridar l'atenció.

I alguns aspectes que hem de tenir presents són els següents:

- **El fons:** El fons acostuma a ser un element oblidat en les composicions i té tanta rellevància que quan ens n'adonem és quan tenim tota la composició a sobre i ja no podem tornar enrere sense desfer-ho.

Si no tenim clar com volem fer-lo, és una bona opció situar els objectes i elements sobre un fons o plàstic transparent (per exemple, una funda o tapa d'enquadernació). D'aquesta manera podrem provar diferents possibilitats. S'ha de tenir en compte que si la composició està molt carregada, el fons hauria de ser neutre i a l'inrevés, per tal d'aconseguir centrar l'atenció en el que volem.

- **L'assemblatge:** És un procés que consisteix a realitzar una creació artística a partir d'objectes no artístics. Està molt relacionat amb l'art modern i té a veure amb acoblar materials i objectes.

En aquest cas, es poden enganxar o no, en funció de l'objectiu que es tingui. Si es vol potenciar la creativitat, es poden situar els elements, fer la fotografia i reutilitzar els mateixos elements per seguir creant més possibilitats. En canvi, si es vol una creació final per mostrar, s'haurien d'enganxar els diferents elements per tal de poder-los exposar sense problemes.

Quan es proposa un collage convé promoure l'experimentació amb els materials, ja que facilita el desenvolupament de la creativitat, potencia l'aprenentatge visual i plàstic i la motivació. Val a dir que, quan barregem tot tipus de materials i tècniques diem que estem emprant una **tècnica mixta**, un tret molt característic de l'art modern.

8. Aspectes pràctics per fer la creació

Alguns consells tècnics per dur a terme la proposta, que és de caràcter molt obert i lliure.

- Tenir materials pensats per a l'ús infantil per tal de poder retallar i enganxar amb seguretat. Les eines com ara les pistoles de silicona només han de ser manipulades per adults i seguint totes les normes de seguretat corresponents. De fet, com que el resultat serà una fotografia des d'un punt de vista zenital, molts dels objectes es poden agrupar sense necessitat d'enganxar-los. I el fet d'agrupar sense enganxar ens permet fer més experimentació.

- Aconseguir molta variació d'objectes, amb diferents tipologia de forma i mida, tenint present que la mida ha de permetre treballar damunt d'un A3, sempre que siguin adequats per a un context amb infants. Per exemple, pedres, plantes, peces de construcció, objectes de cuina, tela, cordills, llanes, papers de colors, imatges, etcètera.
- Disposar d'espai per tal que els infants puguin tenir a la vista els seus objectes alhora que el paper del fons.
- Pensar bé el color del fons abans de començar a fixar els elements, i quan comencem a fixar-los, fer-ho amb una mica de cinta adhesiva de manera que sigui provisional i permeti fer canvis. El fons pot ser un paper blanc, de color, llis, arrugat, collage, una tela, etcètera. Cal no enganxar-hi res fins que no tinguem el resultat desitjat i resultat d'una estona d'experimentar amb diferents possibilitats.
- En el procés de treball, cal tenir present que el resultat serà una imatge fotogràfica des d'un punt zenital, és a dir, des de la perspectiva vertical. Dur a terme la creació des d'aquest punt de vista.

- Incorporar els objectes mica en mica i pensar en com els unim, física o simbòlicament. Les unions són elements importants perquè articulen i ajuden a donar sentit a la imatge, fent la funció de connectors entre les parts. Per exemple, un cordill que enllaci, un camí de sorra, un dibuix a sota que completa les unions, una fila de petxines, etcètera.

9. Com fer una bona fotografia per enviar per correu electrònic

Si es presenta el disseny o resultat al concurs, és important realitzar una bona fotografia o escanejar-ne el resultat.

Si el collage o fotocollage es realitza sense encolar, només situant els objectes sobre el suport, la fotografia és una bona eina per difondre el resultat a través de les xarxes socials de l'escola. Recordeu que, a banda del resultat, el procés és molt més rellevant, ja que és quan es donen els processos d'activació de la intel·ligència executiva, es desenvolupa la creativitat i es genera aprenentatge significatiu.

Per fer la fotografia, cal posar la creació final en un espai ben il·luminat, assegurar-se de que no hi ha ombres que dificultin la visió i realitzar una fotografia amb la càmera disposada de manera que no es deformi la imatge final.

Si es fa amb una càmera digital, es recomana optar per la resolució en qualitat alta o mitjana i enviar la imatge en JPG.

Si es fa amb el mòbil, cal assegurar-se també de la màxima resolució sense apropar-se molt ni emprar el zoom digital per no deformar la imatge ni empitjorar-ne la qualitat.

Si s'escaneja la imatge, perquè és plana, amb una resolució de 150 ppp és suficient i ho podeu enviar en TIFF o JPG, ja que són formats de qualitat. Per a més informació, consulteu les bases del concurs.

10. Per a més informació:

- Christian Voltz. <http://christianvoltz.com/>
- Oliver Jeffers. <https://www.oliverjeffers.com/>
- Calder. <http://www.calder.org/>
- Brossa. <http://www.fundaciojoanbrossa.cat/obra.php>
- Isidro Ferrer. <http://www.isidroferrer.com/>
- Estrellita Caracol. <http://estrellitacaracol.weebly.com/>
- Aurora Gorrión. <https://www.boekvisual.com/aurora-gorrion>
- José Antonio Marina i Eva Marina. *L'aprenentatge de la creativitat*. Ed. Ariel, biblioteca UP-Barcelona 2013)
- José Antonio Marina: *Neurociencia, la nueva frontera de la educación*. IV Congreso de Mentes Brillantes – 2013.
<<https://www.youtube.com/watch?v=BMwr3I-1Hwk>>
- David Bueno, *Neurociència per a educadors*. Ed. Rosa Sensat. Barcelona, 2017.

*** Totes les imatges són extretes de Pixabay i estan lliures de drets d'autor, excepte les que així ho especifiquin o les de creació pròpia.*

4. Ens ho expliquem

En aquesta fase compartirem l'esborrany definitiu amb la resta de participants (en petit grup, per parelles, etc.) per saber si funciona i queda clar el que es vol explicar en relació amb el tema.

També revisarem l'esborrany amb la rúbrica d'avaluació, a partir de les aportacions dels companys i les companyes i modificarem tot el que sigui necessari per assolir els nostres objectius.

5. Produïm

Realitzem la **creació artística** final. En el moment de començar a produir caldrà tenir alguns aspectes que desembocaran en els nostres criteris d'èxit:

  Criteris d'èxit	
	Tenim la representació d'una idea que ens emociona, ens commou, ens interessa i que presenta i il·lustra un dret dels infants recollit a la convenció.
	La representació triada serveix per il·lustrar la idea de manera clara i interessant.
	La composició contribueix a transmetre la idea.
	L'ús del traç, la forma, el color, la textura o el volum contribueix a transmetre la idea de manera clara i original.
	Les imatges i objectes triats per combinar són adequats i originals en relació amb l'objectiu.
	El disseny correspon a una creació original de l'alumnat.
	El resultat és acurat en relació amb la tècnica triada.

Per dur a terme la creació artística final es pot emprar:

- Collage d'imatges a partir de tècniques additives i mixtes (fotografies pintades, fotocollage bidimensional i tridimensional) per fer una fotografia del resultat.
- Assemblatge d'objectes per fer una fotografia del resultat.
- Instal·lació, superposició, combinació d'objectes i elements bidimensionals i tridimensionals per fer una fotografia del resultat.

És un bon moment per explicar o recordar als infants que l'ús d'imatges, tant pròpies com alienes, a l'hora de realitzar els fotocollages, està regulat per tal de protegir els drets dels autors i protagonistes.

Per a més informació sobre la propietat intel·lectual i la protecció de dades:

<http://ateneu.xtec.cat/wiki/form/wikiexport/cmd/tac/seguretad/index>

6. Ho mostrem i ho valorem

Mostrem els treballs (a l'aula, al centre, al barri, al districte, a les xarxes socials...) i valorem el procés, l'aprenentatge i el resultat amb les diferents rúbriques. Gaudim de la feina feta i compartim els aprenentatges.

Per a concurs

Seleccionem i avaluem amb la rúbrica corresponent quin treball s'ajusta més als requisits de les bases i l'enviem a concurs. Recordem que només es pot seleccionar una imatge per classe, ja sigui individual o de grup.

Enllaç a les bases del concurs:

4. Les rúbriques d'avaluació. Avaluació formadora

Les rúbriques d'avaluació. Avaluació formadora, formativa i acreditativa.

Aquesta guia té en compte diversos models de rúbrica per dur a terme l'**avaluació formadora i la qualificadora o acreditativa**.

Una **avaluació formadora**, en la qual siguin els infants els que duguin a terme la regulació del propi procés d'aprenentatge mitjançant l'eina de la rúbrica, a fi i efecte de treballar la **competència d'aprendre a aprendre**.

La rúbrica, com a eina d'autoregulació, ens permet centrar-nos amb detall en els diferents aspectes de l'aprenentatge, detectant-ne els assoliments, les dificultats i els errors, i pot inspirar vies per resoldre'ls.

La **construcció conjunta** de la rúbrica, amb tots i totes els participants de l'activitat, és molt recomanable per negociar significats, emmarcar bé els objectius i definir els aprenentatges que es duran a terme. Tot i així, atès que la inversió de temps és un factor que cal tenir en compte, el programa inclou diverses propostes de rúbriques. Són propostes pensades per fer servir com a models orientatius en la seva totalitat o parcialment. Per això les trobareu segmentades tenint en compte els aspectes següents:

- Cadascuna de les **fases del procés de creació**.
- La capacitat de **prendre decisions i resoldre les situacions** a mesura que es van produint, paràmetres **d'autonomia en el treball i la competència d'aprendre a aprendre** en l'àmbit individual o grupal.
- Els aspectes **emocionals**, intrapersonals i interpersonals.
- Els **criteris d'èxit de resultat plàstic** respecte a l'activitat.

Tanmateix, també disposeu de la rúbrica corresponent a l'**avaluació qualificadora o acreditativa** que puntua, selecciona i acredita un resultat. Aquesta avaluació serà la que correspondrà a l'itinerari de concurs. Conèixer en profunditat els aspectes que seran valorats permetrà ajustar-se al màxim a l'encàrrec. Trobareu en aquest document la rúbrica guia que s'emprarà per valorar els treballs presentats a la fase de concurs.

Rúbrica per a l'avaluació formadora

Adjuntem la proposta, adaptable segons el context, de rúbrica per dur a terme l'avaluació formadora.

Fases del procés de creació

	NOVELL	APRENT	AVANÇAT	EXPERT
INDAGUEM	No he aportat materials per al mur de la inspiració de la CDI i els ODS: notícies, paraules, fotografies, objectes...	He aportat algun material per al mur de la inspiració de la CDI i els ODS que he trobat a darrera hora sense pensar-hi gaire: notícies, paraules, fotografies, objectes...	He pensat què volia mostrar i he buscat i aportat més d'un material per al mur de la inspiració de la CDI i els ODS: notícies, paraules, fotografies, objectes...	He pensat què volia mostrar i he buscat i aportat més d'un material per al mur de la inspiració de la CDI i els ODS. Els materials seleccionats donen molt de joc a l'hora de parlar de la CDI i els ODS: notícies, paraules, fotografies, objectes...
REFLEXIONEM	No he participat del procés de construcció del mur de la inspiració. He estat passiu o passiva al llarg de l'activitat.	He escoltat amb interès les relacions entre els elements del mur de la inspiració que feien els companys i les companyes. No he fet cap proposta, encara que podria recordar-ne tres perquè m'han interessat i podria descriure el mur de la inspiració final.	He escoltat les relacions entre els elements dels companys i les companyes i he participat donant la meva opinió.	He escoltat les relacions entre els elements dels companys i les companyes i he participat proposant-ne alguna d'innovadora, incorporant idees per enriquir el propi punt de vista i el dels altres.
IDEEM	No tenia clara l'activitat que anava a fer i el perquè. Desconeixia la rúbrica de resultat.	Tenia clara l'activitat proposada i els objectius que es volien assolir, però no la rúbrica de resultat.	Tenia clara l'activitat que es volia dur a terme i la rúbrica, però no l'he tinguda present en el moment d'idear els esbossos.	He escoltat l'activitat i he entès la rúbrica per valorar la feina feta i he tingut presents els aspectes de la rúbrica en el moment d'idear els esbossos.
	He fet més d'un esborrany presentant idees diferents.	He fet més d'un esborrany presentant idees diferents i anotant damunt de cadascun d'ells aspectes que m'agradaven i aspectes que no.	He fet més d'un esborrany presentant idees diferents i anotant damunt de cadascun d'ells aspectes que m'agradaven, aspectes que no i el que volia representar. Aquests m'han ajudat a escollir la versió definitiva.	He fet més d'un esborrany presentant idees diferents, anotant damunt de cadascun d'ells aspectes que m'agradaven, aspectes que no i el que volia representar. He revisat els esborranys amb la rúbrica de resultat al davant per verificar que la proposta segueix els criteris d'èxit. Aquests m'han ajudat a escollir la versió definitiva.

ENS HO EXPLIQUEM	Explico la meva idea amb poc detall. En acabat hi ha molts dubtes per resoldre.	Explico la meva idea amb força detall i en acabat hi ha pocs dubtes per resoldre.	Explico la meva idea amb molt de detall i en acabat no hi ha dubtes.	Explico la meva idea amb tot detall segons el previst i soc capaç d'anar afegint modificacions a partir dels comentaris dels companys i les companyes.
	No paro atenció als comentaris que em fan els companys i companyes, no els anoto.	Escolto els comentaris que em fan els companys i companyes, no els anoto.	Escolto i anoto els comentaris que em fan els companys i les companyes i els agraeixo les observacions.	Escolto i anoto els comentaris que em fan els companys i les companyes i els agraeixo les observacions. Faig preguntes per tenir més informació de la meva proposta.
	No faig aportacions quan els companys i companyes m'expliquen la seva idea.	Faig alguna aportació quan els companys i companyes m'expliquen la seva idea.	Faig aportacions quan els companys i companyes m'expliquen la seva idea demostrant interès.	Faig aportacions quan els companys i companyes m'expliquen la seva idea demostrant interès i els felicito per la feina feta.
PRODUÏM	No tinc clar què haig de fer i per què. No ho pregunto.	No tinc clar què haig de fer i per què i pregunto abans de començar a treballar.	Tinc bastant clar què haig de fer i per què. He escoltat amb molta atenció.	Encara que tinc clar el què haig de fer i per què, ho repasso abans de començar.
	No organitzo l'espai de treball, els materials ni el temps. Ho tinc tot desendreçat i deixo feina a mitges.	Organitzo l'espai de treball, els materials i el temps.	Organitzo l'espai de treball, els materials i el temps i, si cal reorganitzar-me, ho faig.	Organitzo l'espai de treball, els materials i el temps perquè sé que és important per aconseguir el que em proposo.
	No tinc clars els conceptes ni els criteris d'èxit de l'activitat "imagina, crea i il·lustra la teva idea".	No tinc presents els conceptes ni els criteris d'èxit de l'activitat "imagina, crea i il·lustra la teva idea" i per això, abans de començar, pregunto.	Tinc presents els conceptes i els criteris d'èxit de l'activitat "imagina, crea i il·lustra la teva idea" abans de començar.	Tinc presents els conceptes i els criteris d'èxit de l'activitat "imagina, crea i il·lustra la teva idea" abans de començar i mentre duc a terme la creació.
	No mostro precisió en el procés plàstic. Surt com surt.	Mostro força precisió en el procés plàstic mirant d'ajustar aspectes tècnics perquè donin el resultat que desitjo.	Mostro bastanta precisió en el procés plàstic mirant d'ajustar aspectes tècnics per tal que donin el resultat que desitjo.	Mostro molta precisió en el procés plàstic ajustant aspectes tècnics perquè donin el resultat que desitjo.
HO MOSTREM I HO VALOREM	Els treballs no es mostren públicament (aula, escola, districte...).	Els treballs es mostren públicament i dedico una estona a observar-los tots.	Mostrem els treballs públicament, dediquem una estona a observar-los i fem observacions de les idees presentades.	Mostrem els treballs públicament, dediquem una estona a observar-los i en fem aportacions de les idees presentades. Convidem la comunitat (famílies, veïns, associacions, etc.) a visitar la mostra i en fem promoció.

	No valoro el procés i el resultat amb la rúbrica.	Valoro el procés i el resultat amb la rúbrica.	Valoro i em valoren el procés i el resultat amb la rúbrica.	Valoro i em valoren el procés i el resultat amb la rúbrica i en acabat puc fer-me propostes de millora.
--	---	--	---	---

Presa de decisions

La capacitat de **prendre decisions i resoldre les situacions** a mesura que es van produint, els paràmetres **d'autonomia en el treball i la competència d'aprendre a aprendre**. En l'àmbit individual o grupal.

	NOVELL	APRENT	AVANÇAT	EXPERT
AUTONOMIA EN EL PROCÉS DE TREBALL	Tota l'estona necessito que algú altre em digui que haig d'anar fent. Espero instruccions de manera poc activa.	A l'hora de treballar tinc clar el que haig de fer i demano ajuda molt sovint per assegurar-me'n.	A l'hora de treballar tinc clar el que vull fer i demano ajuda puntualment per ampliar les meves possibilitats.	A l'hora de treballar tinc clar el que vull fer i expresso dubtes i comparteixo idees al respecte.
REFLEXIONO SOBRE LA PRESA DE DECISIONS	Vaig treballant sense revisar el que he fet abans.	Vaig treballant i prenc decisions pensant en el que he fet abans i el que vull aconseguir.	Vaig treballant i prenc decisions pensant en el que he fet abans i el que vull aconseguir. A vegades penso en més d'una possibilitat i escullo la que m'ajuda en el que vull aconseguir.	Vaig treballant i prenc decisions pensant en el que he fet abans i el que vull aconseguir. Sempre valoro més d'una possibilitat.
VALORO EL PROCÉS I EL RESULTAT	En acabat no sé explicar com he treballat i si m'agrada o no i per què.	Puc explicar com he treballat i valorar si el resultat m'agrada i per què.	Puc explicar com he treballat i les decisions que he anat prenent i explicar si el resultat m'agrada o no i per què.	Puc explicar com he treballat i valorar els punts forts i de millora del resultat.

Aspectes emocionals d'autogestió i heterogestió

	NOVELL	APRESENT	AVANÇAT	EXPERT
INTRAPERSONAL	El que sento treballant la CDI i els ODS em sembla interessant com a informació.	El que sento treballant la CDI i els ODS em sembla interessant i em faig algunes preguntes.	El que sento treballant la CDI i els ODS em sembla interessant i em produeix emocions que explico als companys i les companyes.	El que sento treballant la CDI i els ODS em sembla interessant i em produeix emocions que explico als companys i les companyes i les explico en fer el disseny de l'estampat.
INTERPERSONAL	Escolto els companys i companyes amb respecte.	Escolto els companys i companyes amb respecte i mostro empatia envers els seus pensaments.	Escolto els companys i companyes amb respecte i mostro empatia envers els seus pensaments. Miro de fer aportacions.	Escolto els companys i companyes amb respecte i mostro empatia envers els seus pensaments. Miro de fer aportacions que posin en relleu els aspectes més positius.

criteris d'èxit de resultat plàstic respecte a l'activitat

	NOVELL	APRESENT	AVANÇAT	EXPERT
LA IDEA	La idea que volem expressar presenta un DI recollit a la convenció.	La idea que volem expressar és interessant i presenta un dret de la CDI.	La idea que volem expressar ens emociona, és interessant i recrea un dret de la CDI.	La idea que volem expressar ens emociona, és interessant i recrea un dret de la CDI. El dret s'identifica de manera clara, sense cap dubte.
LA IDEA EN LA IMATGE	La idea que tinc no il·lustra cap dret recollit de la CDI.	La idea que tinc il·lustra un dret recollit de la CDI encara que no s'hi identifica.	La idea que tinc il·lustra un dret recollit de la CDI. Em plantejo com creo la imatge de manera que el dret es conegui.	La representació triada serveix per il·lustrar la idea de manera clara i interessant. Hi queda clarament il·lustrat el dret de la CDI que vull recrear.
MATERIAL PER CREAR LA IMATGE	No dispo de materials propis per fer l'activitat.	He recopilat els primers materials que he trobat.	He dedicat temps a buscar objectes, imatges i materials diversos; en tinc força varietat.	Les imatges, materials i objectes triats per combinar són adequats i originals en relació amb l'objectiu.
COMPOSICIÓ	La composició no ajuda a transmetre la idea.	La composició ajuda a transmetre la idea sense mostrar gran originalitat.	La composició ajuda a transmetre el dret de la CDI de manera original. Els elements estan disposats de manera atractiva i divertida.	La composició, atractiva i original, ajuda a transmetre el dret de la CDI de manera clara i emocionant.

COLORS	Desconec com fer servir els colors per transmetre la idea.	Conec com fer servir el colors però en el moment de crear la imatge no ho tinc present.	Els colors escollits contribueixen a entendre la idea.	Els colors escollits contribueixen a entendre la idea i la fan més atractiva. He fet proves abans de decidir-me.
TRAÇ I FORMA	Desconec què és el traç i la forma.	Conec què és el traç i la forma, però en el moment de crear la imatge no ho tinc present.	El traç i la forma escollits contribueixen a entendre la idea.	El traç i la forma escollits contribueixen a entendre la idea i la fan més atractiva i emocionant.
TEXTURA	Desconec què és la textura.	Se què és la textura, però en el moment de crear la imatge no ho tinc present.	La textura escollida contribueix a entendre la idea.	La textura escollida contribueix a entendre la idea de manera clara i original.
ESTÈTICA	El resultat té un acabat matusser.	El resultat té un acabat força maldestre.	El resultat té un acabat poc polit.	Independentment de la tècnica emprada, s'ha tingut cura dels aspectes estètics.
.....

Rúbrica qualificadora o acreditativa

		NOVELL	APRESENT	AVANÇAT	EXPERT
AJUSTAR-SE A LES CONDICIONS DE L'ENCÀRREC	Temàtica	No es reconeix la temàtica de la CDI i els ODS en la creació "imagina, crea i il·lustra la teva idea".	La CDI i els ODS són presents en la creació "imagina, crea i il·lustra la teva idea" de manera anecdòtica.	La CDI i els ODS són presents en la creació "imagina, crea i il·lustra la teva idea" de manera clara.	La CDI i els ODS són els protagonistes en la creació "imagina, crea i il·lustra la teva idea" i s'identifiquen de manera evident.
	Tipus de creació	La creació NO s'ajusta a les condicions de l'encàrrec, no és una creació "imagina, crea i il·lustra la teva idea".		La creació SÍ que s'ajusta a les condicions de l'encàrrec, sí que és una creació "imagina, crea i il·lustra la teva idea".	
	Format	El format NO s'ajusta a les condicions de l'encàrrec.		El format SÍ que s'ajusta a les condicions de l'encàrrec.	
ASPECTES CREATIUS PLÀSTICS	La idea	La idea que volem expressar presenta un DI recollit a la convenció.	La idea que volem expressar és interessant i presenta un dret de la CDI.	La idea que volem expressar ens emociona, és interessant i il·lustra un dret de la CDI.	La idea que volem expressar ens emociona, és interessant i il·lustra un dret de la CDI. El dret s'identifica de manera clara, sense cap dubte.

	La idea en la imatge	La idea que tinc no il·lustra cap dret recollit de la CDI.	La idea que tinc il·lustra un dret recollit de la CDI encara que no s'hi identifica.	La idea que tinc il·lustra un dret recollit de la CDI. Em plantejo com creo la imatge de manera que el dret es conegui.	La representació triada serveix per il·lustrar la idea de manera clara i interessant. Hi queda clarament il·lustrat el dret de la CDI que vull recrear.
	Material per crear la imatge	No dispo de materials propis per fer l'activitat.	He recopilat els primers materials que he trobat.	He dedicat temps a buscar objectes, imatges i materials diversos; en tinc força varietat.	Les imatges, materials i objectes triats per combinar són adequats i originals en relació amb l'objectiu.
	Composició	La composició no ajuda a transmetre la idea.	La composició ajuda a transmetre la idea sense mostrar gran originalitat.	La composició ajuda a transmetre el dret de la CDI de manera original. Els elements estan disposats de manera atractiva i divertida.	La composició, atractiva i original, ajuda a transmetre el dret de la CDI de manera clara i emocionant.
	Colors	Desconec com fer servir els colors per transmetre la idea.	Conec com fer servir el colors però en el moment de crear la imatge no ho tinc present.	Els colors escollits contribueixen a entendre la idea.	Els colors escollits contribueixen a entendre la idea i la fan més atractiva. He fet proves abans de decidir-me.
	Traç i forma	Desconec què és el traç i la forma.	Conec què és el traç i la forma, però en el moment de crear la imatge no ho tinc present.	El traç i la forma escollits contribueixen a entendre la idea.	El traç i la forma escollits contribueixen a entendre la idea i la fan més atractiva i emocionant.
	Textura	Desconec què és la textura.	Se què és la textura, però en el moment de crear la imatge no ho tinc present.	La textura escollida contribueix a entendre la idea.	La textura escollida contribueix a entendre la idea de manera clara i original.
	Estètica	El resultat té un acabat matusser.	El resultat té un acabat força maldestre.	El resultat té un acabat poc polit.	Independentment de la tècnica emprada, s'ha tingut cura dels aspectes estètics.
ASPECTES DE CREACIÓ I REFLEXIÓ	Originalitat	La idea o la forma d'explicar-la no són originals.	La idea o la forma d'explicar-la són poc originals.	La idea o la forma d'explicar-la són bastant originals.	La idea o la forma d'explicar-la són originals.
	Claredat en el missatge	El missatge no és clar.	El missatge és bastant clar.	El missatge és molt clar.	El missatge és clar i té capacitat de perdurar en la memòria.

	Reflexió	La reflexió que es desprèn de l'observació de la creació és poc profunda i força literal.	La reflexió que es desprèn de l'observació de la creació és profunda.	La reflexió que es desprèn de l'observació de la creació mostra varietat de significats i profunditat.	La reflexió que es desprèn de l'observació de la creació mostra varietat de significats i profunditat. Està contextualitzada en la realitat propera i alhora és extrapolable a altres contextos.
--	-----------------	---	---	--	--

Enllaços de referència sobre rúbriques de la Xarxa de Competències Bàsiques del Departament d'Ensenyament:

- <http://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/xarxacb/documents/instruments-avaluacio-formativa/rubrica.pdf>
- <http://xtec.gencat.cat/web/.content/documents/Pautes-per-fer-una-rbrica-amb-l-alumnat.pdf>

[BARCELONA.CAT/CONVENCIO-ODS-INFANTS](https://www.barcelona.cat/convencio-ods-infants)
